

FÜRJES GABRIELLA

az élet velejárói.

az egyik az életerő. arra készíti a szervezetet,
hogy egyre bonyolultabbá váljék. rendelkezik
vele. ebben biztosak lehetünk, mert egyre
kiismerhetlenebb. a teste. s féltjük nagyon.
a csuklóját. amikor szorítom és húzom.
hogy fel tudjon állni. eltörik, ha nem vigyázol.
figyelmeztet. a lábát. óvatosan rugdosom térde
elé, míg engedem, hogy leereszkedjen a kocsis
ülésére. utána emelem lemaradt végtagjait.
csak tudnék vigyázni. nehogy megnyomjam,
kicsavarjam, összeroppantsam. az életerőt.
egyre bonyolultabbá válik. a félelem, hogy
nincs. az alkalmazkodási erő a másik. ettől
a használatban lévő szervek fejlődnek,
módosulnak és a kevésbé használatosak
elsorvadnak. ebben már nem lehetünk olyan
biztosak. mert a használatban lévők is
elsorvadnak. jól láthatóan. kitapinthatóan
és fájdalmasan. ez biztos. velejárója az életnek.
hogy egyre bonyolultabbá válik. ha már nincs
erő. csak egy: anyám szeretete.

tükrodben.

ha leakasztom a nagy tükroét a falról. hogy megnézhesd magadat. ha leakasztom a nagy tükroét. akkor megláthatod. amit én. nem. leakasztom a nagy tükroét. hogy két kezemből átvehesd frissen borotvált arcodat. föléd tartom. hogy a sík felületen szembe fordítsalak a képpel. ha leakasztom a nagy tükroét: meglátod. fölötted billeg erős kezemben a fejed. nem zavarhat meg anyám. bőromet égeti riadt tekintete. mint amikor dagadt lábodon a vizes ruhát cserélem sietve. vagy őzlábkezedet simogatja félve tenyerem. észre sem veszed. könnyörtelen. leakasztom a nagy tükroét a falról. minden igyekezetem. hogy meglásd magad szemtől szembe. betegen. várj. még nem vagyok kész. megfésüllek egy kicsit. kezemben tartom kíváncsi arcodat. szemedben fény ragyog. lázasan kutat. billen a tükör. nem látom magamat. bőromön érzem riadt tekinteted. és nem merek rád nézni, anyám.

ANA BLANDIANA

Ki az?

[*Cine este*]

„Ki van mögötted?”
kérdetted
Én pedig nem mertem a fejemet
elfordítani.
„Senki” – suttogtam csak
„De, mondtad, látom
És tudni akarom, ki az.”
De, anélkül, hogy megfordulnék,
Suttogom: „Ez
Senki.”

Ana Blandiana (*1942, Temesvár) az egyik legismertebb román költő, könyvei a kommunizmus éveiben kilenc éven át tiltólistán voltak. Férjével, Romulus Rusannal fontos szerepet vállaltak az 1989-es forradalomban. Esszéi, novellái és regénye mellett húsz verseskötete jelent meg románul, műveit pedig számos nyelvre (köztük kínaira is) lefordították. Magyarul először 1970-ben – Szilágyi Domokos fordításában – a Kriterion Könyvkiadónál jelent meg Bukarestben a *Homokóra* című kötete, legutóbb pedig 2007-ben az Amon Könyvkiadó jelentette meg – Gaál Áron fordításában – az első román–magyar bilingvis kiadást. Az itt közölt versek fordítása kéziratból készült lapunk számára, és első közlésként magyarul jelennek meg.

Hirtelen vég

[Capatul brusc]

Milyen lehet azt
Érezned, hogy
Hátulról ösztökél
Valami vagy valaki
Anélkül, hogy ellenállhatnál
Anélkül, hogy tudnád, hogy mi felé
Haladsz mindegyre
gyorsabban
Néha nem is nagyon
sikerül
Lépned
És akkor kisiklasz
Vagy éppen rövid
szakaszokon
Lebegsz
Anélkül a bizonyosság nélkül, hogy
A repülés helyzetében leszel
Akkor, amikor a repülés
marad
Utolsó esélynek,
Hirtelen végénél
az útnak...

A hírvivő

[Mesagerul]

Jó hírek hírvivője
Ki kiteríti árnyékát
hosszan
Ágyad végénél
A falig
Várakozva ül
Elmondta neked valószínűleg
És most várja, hogy
örülj
De te nem hallottad
És továbbra is, anélkül, hogy látnád
Szenvedsz
Miközben megpróbálta meghallani
Szárnyát lebegtetve
Lélegzel-e
Magadhoz térsz-e vagy sem.

Késel

[Tu intarzii]

Az a tény, hogy nem látlak,
Hogy nem találkozunk
Hogy elindulok
Az utolsó pillanatban megállva
Afelé a telefon felé amiről
beszéltem
Nem jelenti azt, hogy nem létezel
Késel
Úgy mint legalsó
Hangja az orgonának
Annyira mély, hogy
Senkisem tudja meghallani.

A hangod

[Glasul tau]

A hangod visszszólt
göröngyről göröngyre
Utolér álomban
Ugyanaz a hang ami hívott
gyermekkoromban
Egy álmoképben
Amiben felébredtem
könnyben úszva
És neked símogatnod kellett:
 „Ne sírjál, ne
 sírjál...”
 „Azt álmodtam, hogy
 meghaltál”, mondtam neked,
„És, hogy onnan
Szólítottál.”
 „Ne sírjál, ne
 sírjál,
Itt vagyok”, mondtad nekem.
 „Ne sírjál, ne
 sírjál”,
Mondod nekem,
„Az ott, itt van.”

A hallgatásod

[Tacerea ta]

„Írjál”, mondtad.
Fogtam a ceruzát és a
papírt
Azt hittem hogy diktálni
akarsz nekem
„Írjál”, ismételted meg
És hallgattál, mint egy ikon.
És hozzáláttam megint megírni
A hallgatásodat.
A hallgatásodat
Amiből minden következik
Ahogy a vérre következtetünk
a sebből.

(Gaál Áron fordításai)

WIKTOR WOROSZYLSKI

Anyák

[Matki]

Az anyák
akiknek fiait megölték
keresztnevükön szólítják egymást
– nem ismerlek
de mióta az történt

Imádkoznak és sírnak
fényképeket küldöznek
– éppen járni kezdett
és nézd őt a gitárral
nem is olyan régen
csak három hónappal *az* előtt

Mécseseket gyűjtanak a sírokon
a mások gyerekei sírján
egyre több van belőlük
ingatag térdükhöz gyűjtik
a holtak sokaságát

Sóhajaik a sötét
föld fölött keringenek
és e sóhajokból
halljátok szél indul
és zúg egyre zúg

Wiktor Woroszylski (1927–1996) Grodnóban született, 1945-ben Lengyelországba repatriált lengyel költő, író. Kezdetben meggyőződéses kommunista, majd 1955 után az ún. „revizionisták” egyik vezéralakja. A számos kiadást megért *Magyarországi napló* című műve (Kerényi Grácia fordítása) objektív hangú beszámoló az ötvenhatos forradalomról. A rendszerváltás után Nagy Imre-emlékplakettel tüntették ki. Verseit Kerényi Grácián kívül főleg Gömöri György fordította, aki magyar nyelvű válogatást is tervez Woroszylski verseiből.

Az Orvos és az Isten

[Doktor i Bog]

Amikor a betegek meghalnak az Orvos
homlokát az évszakokhoz a horkoló városhoz szorítja
és azt mondja: ez volt Isten akarata

De ezen a reggelen
az Orvos sír és lázad Azt ígérted kiáltja
hogy legalább addig él amíg vissza nem tér az a férfi
és még egy keveset élhet szerelmének visszanyert házában
miért tagadtad meg a csoda alamizsnáját
szegény tüdejétől azt a csöpp levegőt

Isten az égben
nem haragszik a lázadó Orvosra
Csak rajtad keresztül – magyarázza
a te érintéseddel és álmatlan éjszakáddal
tudok csodát tenni
és hát megtettünk mindent mind a ketten
ez a két elmúlt hónap talán ez a miénk

És mind a ketten
az Orvos és az Isten
siratják a fiatalasszonyt
akinek számára kimerítették a csoda lehetőségét

(Gömöri György fordításai)

BERTÓK LÁSZLÓ

Nem a kör, hogy mi volt, mi lesz

Nem a kör, hogy mi volt, mi lesz,
csak a benne, s ahogy lehet.
Egy fűszálat keresztbe tesz,
s nézi a hangyát, merre megy.

Nem az idő, csak látja, hogy
megtorpan, majd szalad tovább.
Mintha, mint aki sose fog,
s nincsen út, csak a percen át.

Nem a múlik, s hogy ott hagyom,
s az ahol, s hogy csupán szöveg.
Csak a hangya után a nyom,
s a fűszál, ahogy megrepeg.

A lélegzetvételnél csöndben

A lélegzetvételnél csöndben,
mesében, dalban, ima közben,
a hol volt, hol nem volt seholban,
amikor hang nincs már, csak szó van,

a szemben, fülben, tapintásban
visszalopakodó csodában,
az igenné ordított nemből,
a síron átugró gyerekekben,

a gondolatban, mozdulatban,
mikor a kő befelé csobban,
a hullámba vesző mosolyban,
a pillanatban örök voltam.